Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18797

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i (Child Adjustment and Parent Efficacy Scale - CAPES), 2 ila 12 ya? aras?ndaki çocuklar?n geli?imsel ve davran??sal uyum düzeyleri ile birlikte ebeveynlerin çocuk yeti?tirme becerilerine yönelik alg?lad?klar? yeterlik seviyesini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? çok boyutlu bir psikometrik araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, **Burçin ?eyda BURAN** taraf?ndan 2015 y?l?nda Dokuz Eylül Üniversitesi T?p Fakültesi Çocuk Ruh Sa?l??? ve Hastal?klar? Anabilim Dal?'nda tamamlanan bir t?pta uzmanl?k tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türk toplum ve klinik örneklemlerinde güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilece?ini göstermeyi amaçlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Çocuk uyumu, anne baba yeterli?i, ebeveynlik, psikolojik ölçek, CAPES, uyarlama, psikometri, 2-12 ya?.

Yazarlar

Burçin ?eyda BURAN.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda çocuklar?n adaptasyon sorunlar?n? erken te?his etmek ve ebeveynlerin müdahale kapasitelerini de?erlendirmektir. Ölçek, ebeveynlerin kendi yeterlik inançlar?n? ölçerek, bu inançlar?n çocu?un uyum düzeyleri üzerindeki potansiyel etkilerini ara?t?rmaya olanak tan?r.

Türkçe uyarlama çal??mas? (Buran, 2015), orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve diline aktar?l?rken korunup korunmad???n? incelemeyi hedeflemi?tir. Bu, Türkiye'deki ruh sa?l??? uzmanlar?n?n, çocuk geli?imi ve ebeveyn dan??manl??? alanlar?nda kan?ta dayal? ve standardize edilmi? bir ölçüm arac? kullanabilmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i, iki ana yap? etraf?nda ?ekillenmi?tir: **Çocuk Uyumu** ve **Anne Baba Yeterli?i**. **Çocuk Uyumu** boyutu, çocu?un internalize (içe dönük) ve eksternalize (d??a dönük) davran?? sorunlar?, sosyal yeterlilik ve duygusal regülasyon gibi alanlardaki i?levselli?ini kapsar.

Anne Baba Yeterli?i boyutu ise, ebeveynlerin çocuklar?n?n davran??lar?n? yönetme, geli?imlerini destekleme ve zorluklarla ba?a ç?kma konusundaki yeteneklerine dair inançlar?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçer. Bu yeterlik alg?s?, ebeveynlerin stresle ba?a ç?kma stratejilerini ve çocuklar?na kar?? gösterdikleri duyarl?l??? do?rudan etkileyen önemli bir psikolojik yap? olarak kabul edilir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe formunun geçerlik analizleri, Buran (2015) taraf?ndan hem toplum hem de klinik örneklemlerde yürütülmü?tür. Bu çal??ma kapsam?nda yap? geçerli?i, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken yap?lar? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amac?yla incelenmi?tir.

Geçerlik çal??malar? genellikle faktör analizlerini (Aç?mlay?c? ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi) içerir. Bu analizler, orijinal ölçe?in çok faktörlü yap?s?n?n Türk verilerinde de sürdürüldü?ünü göstermeyi amaçlar. Ayr?ca, e? zamanl? kriter geçerli?i, ölçe?in skorlar?n?n di?er yerle?mi? ve ilgili ölçüm araçlar?yla olan korelasyonlar? incelenerek de?erlendirilmi?tir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarl?l???n? ve kararl?l???n? ifade eder. **Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i**'nin güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l?k katsay?lar?n?n (Cronbach Alfa) hesaplanmas?n? içermektedir. Bu katsay?lar, ölçe?in maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde temsil etti?ini gösterir.

Ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ölçek skorlar?n?n k?sa bir zaman aral??? içinde ne kadar stabil kald???n? ortaya koyar. Buran'?n (2015) çal??mas?, ölçe?in Türkçe formunun yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve zaman içinde kararl? sonuçlar verdi?ini ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i'nin adaptasyon sürecinde, çok boyutlu yap?s?n? do?rulamak amac?yla faktör analizleri büyük önem ta??maktad?r. Bu analizler, ölçe?in iki ana bile?eninin (Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterli?i) birbirinden ayr???k ve anlaml? alt boyutlara sahip oldu?unu kan?tlamay? hedefler.

Analiz sonuçlar?, her bir maddenin ilgili faktöre yüksek yükler verdi?ini ve çapraz yüklerin minimum düzeyde oldu?unu göstermelidir. Bu durum, ölçe?in yap?sal modelinin Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu ve orijinal ölçekle kavramsal e?de?erlili?in korundu?unu teyit eder.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Öz bildirim ölçe?i (Ebeveyn veya birincil bak?m veren taraf?ndan doldurulur)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Popülasyon Grubu: Ebeveynler

Ya? Grubu: 2-12 ya? (Çocuklar için de?erlendirme aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki toplum örneklemleri ve klinik örneklemler (Psikiyatrik tan? alm?? çocuklar?n ebeveynleri)

Test Metodolojisi: Psikometrik adaptasyon, geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, faktör analizleri.

Anahtar Kelimeler

CAPES, **öz yeterlik**, çocuk ruh sa?l???, adaptasyon, psikolojik ölçme, **Burçin ?eyda BURAN**, Dokuz Eylül Üniversitesi, klinik örneklem.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Burçin ?eyda BURAN

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, ?zmir (Tez çal??mas?n?n yürütüldü?ü kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? **2015** y?l?nda tamamlanm??t?r. Ölçe?in akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Burçin ?eyda BURAN ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izinleri, orijinal ölçe?in sahiplerinin ve uyarlama yazar?n?n telif haklar?na tabidir.

Ölçe?in orijinal PDF doküman?, uyarlama çal??mas?yla ilgili ek bilgiler içerebilir. ?lgili PDF dosyas? buradan indirilebilir: cocuk-uyumu-ve-anne-baba-yeterlik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Buran, B. ?. (2015). *Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i 2-12 ya? (child adjustment and parent eff?cacy scale-CAPES)'?n toplum ve klinik örneklemlerinde Türkçe geçerlik ve güvenirlik özelliklerinin de?erlendirilmesi* . Dokuz Eylül Üniversitesi, ?zmir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Çocuk Uyumu ve Anne Baba Yeterlik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format?, Buran (2015) taraf?ndan haz?rlanan t?pta uzmanl?k tezinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM